

A nagyjeszeni Jeszenszky-családnak a medve, a kisjeszeninek pedig a dámszarvas a fő cimeralakja. Ez a dämünő van feltüntetve a Pavlovics-Jámbor család részére II. Lajos királytól adományozott címerben¹⁾ s a nagyjeszeni templomban látható régi színes címerképen is. Turóc- és Nógrádmegye levéltáraiban is maradtak fenn a családnak címeres pecsétlenyomatai, melyek a nyakán nyíllal átlótt dámszarvast ábrázolják.

¹⁾ Turul, 1909. I. 28., színes melléklettel.

A kisjeszeni Jeszenszkyek (Simkovics-ágának) hitelesen megállapított címere:²⁾ Vörös mezőben zöld pázsitbóli kinövő tölgyfa előtt nyakán hátulról ezüst nyíllal átlótt természetesszinű, jobbfelé ugró dámvad; a pajzs felső jobbsarkában arany csillag, balsarkában ezüst növény hold lebeg. Sisakdísz: a pajzsbeli, nyíllal átlótt dámvad a koronából kinöve. A sisak takarója mindkét oldalt vörös-ezüst.

Miskolczy-Simon János.

²⁾ M. kir. belügymin. 68725/1906. és 153139/1912. sz. a. hitelesítve.

A Haláchy család címeres nemes levele 1507-ből.

A Magyar Történelmi Társulat tudvelevőleg I. évi augusztus hó 23-án és folytatólagosan Trencsén vármegyében, Trencsén-Teplicen, ezen a történelmi okmányokban igen gazdag és természeti szépségekben bővelkedő vidéken, a kies Vág völgyében fogja tartani rendkívül érdekesnek ígérkező vándorgyűlését, amelyre már ez alkalommal is külön felhívjuk tagtársaink figyelmét.

A részletes programot a »Századok« legközelebbi száma hozza. A vándorgyűlés előkészítése céljából dr. Iványi Bélával, a Történelmi Társulat főtitkárával Csejten, Vágújhelyen, Beckón és Kocsócon járván, ezen kutatási utunkban *Vágújhelyen Haláchy Rezsőnél, az ottani jegyzőnél* érdekes leltre bukkantunk. Megmutatta nekünk a család eredeti, középkori már régi nemességüket megerősítő címeres nemes levelét, ép és sértetlen állapotban, melyet a család 1507. évi Szent Borbála napján (december hó 4-én) kapott II. Ulászló királytól. Első említés a családról 1222. évben történik. A család ígérését bírjuk, hogy fényképészeti úton sokszorosítani fogja az érdekes armálist és akkor hű reprodukcióját fogjuk közölni.

A család címerében egy, Dalmácia címeréhez hasonló oroszlán fej látható. A címer a következő:

Egyenes, vörösszinű, csücsköstalpu pajzs mezejéből fehér (ezüst) oroszlán fej néz szembe a szemlélővel, nyitott szájából vörös nyelvét kiöltve, fején arany koronát visel. A zárt fekete sisak nyakát aranylánc, tetejét pedig két sasszárny — ezüst-piros színű — díszíti. Foszlányok két oldalon piros-ezüst, ezüst-piros.

Ezen armális után festett címer nagyított alakban Nyitra vármegye levéltárában található, melyet a család oda beküldött. Az érdekes armális szövege a következő:

Nos Ladislaus Dei gracia Rex Hungariae et Bohemiae etc memoriae commendamus tenore praesencium significantes quibus expedit universis quod nos cum ad supplicationem fidelis nostri Magnifici Johannis Podmanyczky magistri cubiculariorum nostrorum per eum pro parte fidelium nostrorum Nobilium Francisci de Halach servitoris sui ac Casparis Sthanislai et Ladislai de eadem Halach Majestati nostrae propterea porrectam, tum vero pro fidelitate et fidelibus serviciis eorundem Francisci

Casparis Sthanislai et Ladislai per eos sacrae imprimis huius regni nostri Hungariae coronae deinde etiam Majestati nostrae pro locorum et temporum varietate cum summa fidelitatis perseverancia exhibita et impensis eosdem Franciscum Casparem Sthanislaum et Ladislaum de Halach quamvis a nobilibus ortos parentibus ex certa nostra sciencia et animo deliberato denuo tamen et ex novo duximus nobilitandos et cetui verorum regni nostri Hungariae nobilium rursus aggregandos et connumerandos et insuper in signum huiusmodi nobilitatis haec arma seu nobilitatis et honorum insignia quae in principio praesencium literarum nostrarum suis appropriatis coloribus pictoris artificio designata sunt et distinctius expressata eisdem Francisco Caspari Sthanislao et Ladislao de Halach ipsorumque heredibus ac posteritatibus universis dedimus donavimus et contulimus, imo ex abundantia et plenitudine nostrae regiae potestatis concedimus et praesentibus elargimur, ut iidem Franciscus Caspar Sthanislaus et Ladislaus de Halach ipsorumque heredes et posteritates universae praeattacta arma seu honorum insignia more aliorum nobilium regni nostri armis utentium a modo in posterum ubique in preliis hastiludiis torneamentis duellis et aliis omnibus exercitiis nobilitatibus et militaribus nec non sigillis velis cortinis annulis et generaliter in quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub merae et sincerae nobilitatis titulo ferre gestare omnibusque et singulis gratiis honoribus et libertatibus quibus ceteri Nobiles regni nostri quomodocunque et qualitercunque de iure et consuetudine utuntur uti frui et gaudere possint et valeant harum nostrarum quibus secretum sigillum nostrum quo ut rex Hungariae utimur est appensum vigore et testimonio literarum mediante. Datum Budae in festo beatae Barbarae Virginis et Martyris Anno Domini Millesimo Quingentesimo septimo regnorum Hungariae etc anno decimo octavo Bohemiae vero trigesimo octavo Relacio venerabilis Magistri Philippi More prepositi Secretarii Regiae Meriastatis Ph. More.

E helyen megemlítjük, hogy ugyanott még két érdekes középkori oklevelet találtunk. 1523-ból és 1528-ból, ezeket lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

Közlő: Romhányi János.